

IV Međunarodni simpozijum
Udruženja zdravstvenih profesionalaca Srbije

Holistički pristup i inovacije u medicinskoj doktrini

Zbornik apstrakata i radova

Pod pokroviteljstvom

*NJ.K.V. princeze Katarine i
NJ.K.V. prestolonaslednika Aleksandra Karađorđevića
i Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija
Republike Srbije*

17 - 19. oktobar 2024,
Opština Novi Beograd, Beograd, Srbija

Organizator kongresa

Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije

Suorganizatori kongresa

Visoka zdravstveno-sanitarna škola
strukovnih studija „Visan“, Srbija

Univerzitet "Bijeljina" Bijeljina, Bosna i
Hercegovina

Fakultet zdravstvenih studija
Sveučilišta u Rijeci, Hrvatska

Medicinska škola „Nadežda Petrović“,
Zemun

Akademija vaspitačko – medicinskih
strukovnih studija, Odsek Čuprija

Asocijacija za dezinfekcija i sterilizacija na
Makedonija

Fakulteta za vede o zdravju, Univerza na
Primorskem, Izola, Slovenija

Adonis d.o.o.

Opština Novi Beograd

GSP Beograd

Master Clean Express, Subotica

Heksagon, Soko Banja

Čaj Soko Banja

Zlatiborac d.o.o.

IV Međunarodni simpozijum UZPS „Holistički pristup i inovacije u medicinskoj doktrini“
- Zbornik apstrakata i radova -

Izdavač: Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije -
UZPS
Beograd, Zemun, Rade Končara 71
Tel/faks: 011/373-19-91□
E-mail: predsednica.uzps@gmail.com

Glavni i odgovorni urednik: Dr Ivanka Adžić

Priprema i tehnička obrada: Vladimir Radak
Tel: 060/140-86-24
E-mail: vradak@gmail.com

Štamaprija: Sirius & Color Design

Mesto štampanja: Čoka

Godina izdavanja: 2024.

Tiraž: 80

ISBN-978-86-900449-5-5

CIP - Katalogizacija u publikaciji□
Narodna biblioteka Srbije, Beograd
61(082)(0.034.2)
614.2(082)(0.034.2)

Međunarodni kongres Udruženja zdravstvenih profesionalaca Srbije „Holistički pristup i inovacije u medicinskoj doktrini“ (2024; N. Beograd)

Zbornik apstrakata i radova [Elektronski izvor] / IV Međunarodni kongres Udruženja zdravstvenih profesionalaca Srbije „Holistički pristup i inovacije u medicinskoj doktrini“; [organizator kongresa Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije]; [glavni i odgovorni urednik Ivanka Adžić]. - Beograd : Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije - UZPS, 2024 (Beograd: Sirius & Color Design). - 1 elektronski optički disk (DVD) ; 12 cm

Sistemske zahteve: Nisu navedeni. - Nasl. sa naslovne strane dokumenta. - Tiraž 80. - Radovi na više jezika. - Tekst lat. - Napomene i bibliografske reference uz tekst. - Summaries.

ISBN-978-86-900449-5-5

a) Holistički pristup - Zbornici b) Zdravstvo - Zbornici

Sadržaj

Holistički pristup i inovacije u medicinskoj doktrini	9
Ivanka ADŽIĆ ^{1,4} , Svetlana BANOVIĆ ² , Marko VOJVODIĆ ³ , Vera SIMIĆ ^{2,4} ¹ Poliklinika UKCS, Odeljenje za NIR ² Visoka zdravstveno-sanitarna škola strukovnih studija Visan ³ Medicinska škola „Beograd“ ⁴ Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije, Beograd, Srbija	
Veštačka inteligencija kao značajan deo medicine	14
Gordana KAMČEVA-MIHAILOVA ¹ , Gordana PANOVA ¹ , Blagica PANOVA ² ¹ Fakultet medicinskih nauka - Univerzitet Goce Delčev, Štip, S. Makedonija ² PZU - Fizio-medika, Kočani, S. Makedonija	
Holistički pristup u eliminaciji osećaja umora – koliko je efikasan?	21
Dušan VEŠOVIĆ ¹ , Jelena GLIGORIJEVIĆ ^{1,2} , Biljana ILIĆ ¹ , Bojan JAŠOVIĆ ^{1,3} , Goran PETROVIĆ ^{1,2} , Vesna SLEPČEVIĆ ^{1,4} , Kristina VOJVODIĆ ¹ , Sava MITIĆ ¹ , Marko VOJVODIĆ ¹ , Marija PERIĆ ¹ ¹ VISAN visoka zdravstveno-sanitarna škola strukovnih studija, Beograd, Srbija ² Univerzitetski klinički centar Srbije, Beograd ³ Klinički centar Zvezdara, Beograd, Srbija ⁴ Gradski zavod za javno zdravlje, Beograd, Srbija	
Uloga efikasne komunikacije u edukaciju zavisnosti od alkohola kod mladih pacijenata	24
Aleksandar SERAFIMOV ¹ , Gordana PANOVA ¹ , Gordana KAMČEVA-MIHAILOVA ¹ , Svetlana JOVEVSKA ¹ ¹ Fakultet medicinskih nauka - Univerzitet Goce Delčev, Štip, S. Makedonija	
Angažman medicinske sestre-tehničara u realizaciji zdravstvene nege obolelih od multiplog mijeloma tokom primene inovativne terapije	25
Nataša TREBALJEVAC ¹ ¹ Klinika za hematologiju, Univerzitetski klinički centar Srbije	
Stil života pacijenta sa povišenim krvnim pritiskom	34
Gordana STOJKOVIĆ ^{1,4} , Ivanka ADŽIĆ ^{2,4} , Vera SIMIĆ ^{3,4} , Spomenka STANOJKOVIĆ ⁴ ¹ Dom zdravlja Paraćin ² Poliklinika UKCS, Odeljenje za NIR ³ Visoka zdravstveno-sanitarna škola strukovnih studija Visan ⁴ Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije	
Realizovanje adekvatnog psihosocijalnog pristupa u odnosu na onkološke pacijente i njihove porodice	35
Svetlana BANOVIĆ ^{2,3} , Ivanka ADŽIĆ ^{1,3} ¹ Poliklinika UKCS, Odeljenje za NIR ² Visoka zdravstveno-sanitarna škola strukovnih studija VISAN, Beograd, Srbija ³ Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije	
Priziv savesti zdravstvenih radnika – osnovno ljudsko pravo?	36
Sandra BOŠKOVIĆ ¹ , Marija SPEVAN ¹ , Daniela MALNAR ¹ , Deana ŠVALJUG ¹ , Slaven MEĐIMUREC ¹ ¹ Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, Hrvatska	

<i>Primena motivacionog intervjua u lečenju gojaznosti</i>	38
Jelena GLIGORIJEVIĆ ¹ , Andrijana ZUBER ² , Sava MITIĆ ² , Biljana ILIĆ ² , Vesna SLEPČEVIĆ ^{2,3} , Anita MILANOVIĆ ² ¹ Univerzitetski klinički centar Srbije ² Visoka zdravstveno-sanitarna škola strukovnih studija VISAN, Beograd, Srbija ³ Gradski zavod za javno zdravlje Beograd	
<i>Značaj prevencije i edukacije pacijenata o vaskularnim oboljenjima - uloga medicinskih sestara</i>	40
Anđelka ŽUNIĆ ¹ ¹ Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije, Beograd, Srbija	
<i>Oštećenje bubrega uzrokovano jednim kontrastom – drama ili fama?</i>	43
Jasna TRBOJEVIĆ-STANKOVIĆ ^{1,2} ¹ Klinika za urologiju, KBC „Dr Dragiša Mišović – Dedinje“, Beograd, Srbija ² Medicinski fakultet, Univerzitet u Beogradu	
<i>Primjena holističkog pristupa u medicini</i>	51
Gordana PANOVA ¹ , Svetlana JOVEVSKA ¹ , Gordana KAMČEVA–MIHAILOVA ¹ , Aleksandar SERAFIMOV ¹ , Mire SPASOV ¹ ¹ Fakultet medicinskih nauka - Univerzitet Goce Delčev, Štip, S. Makedonija	
<i>Značaj malnutricije hospitalizovanih bolesnika</i>	53
Jelena GLIGORIJEVIĆ ¹ , Dušan AVRAMOVIĆ ² , Vesna SLEPČEVIĆ ^{2,3} , Marko MILANOV ² , Andrijana ZUBER ² , Miloš VOJINOVIĆ ² ¹ Univerzitetski klinički centar Srbije ² Visoka zdravstveno-sanitarna škola strukovnih studija „Visan“ ³ Gradski zavod za javno zdravlje Beograd	
<i>Holistički pristup pacijentima sa oboljenjima vena donjih ekstremiteta</i>	55
Marija VELIĆ ¹ ¹ Opšta bolnica Čuprija, Čuprija, Srbija	
<i>Metabolički sindrom - enigma ili uspeh u prevenciji</i>	57
Sava MITIĆ ¹ , Simonida MITIĆ ² ¹ VZS VISAN Beograd ² New Med d.o.o.	
<i>Holistički pristup u psihoanalizi</i>	59
Nada TRIFKOVIĆ ¹ ¹ Visoka sportska i zdravstvena škola, Beograd, Srbija	
<i>Uloga medicinske sestre u edukaciji i lečenju obolelih od dijabetesa</i>	63
Gordana PANOVA ¹ , Svetlana JOVEVSKA ¹ , Gordana KAMČEVA MIHAILOVA ¹ , Aleksandar SERAFIMOV ¹ ¹ Fakultet medicinskih nauka Univerzitet Goce Delčev, Štip, S. Makedonija	
<i>Uloga zdravstvenog radnika u edukaciji i lečenju bolesnika od raka pluća</i>	71
Svetlana JOVEVSKA ¹ , Gordana PANOVA ¹ , Gordana KAMČEVA MIHAILOVA ¹ , Aleksandar SERAFIMOV ¹ ¹ Fakultet medicinskih nauka Univerzitet Goce Delčev, Štip, S. Makedonija	

<i>Aortofemoralni bypass - sestrinske intervencije</i>	73
Tatjana BOROVIĆ ^{1,2} ¹ Klinika za anesteziju, Vojno medicinska akademija, Beograd, Srbija ² Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije	
<i>Parental involvement in diabetes management and children's health - related quality of life during the covid-19 pandemic</i>	80
Mirjana SMUĐA ^{1,2} , Dejan ŽIVANOVIĆ ^{1,3} , Jovan JAVORAC ^{1,4} , Bela KOLARŠ ^{1,5} , Ivana MINAKOVIĆ ^{1,5} ¹ University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Republic of Serbia ² Academy for Applied Studies Belgrade, Department of Higher Medical School, Republic of Serbia ³ College of Human Development, Department of Psychology, Republic of Serbia ⁴ Institute for Pulmonary Diseases of Vojvodina, Sremska Kamenica, Republic of Serbia ⁵ Health Center Novi Sad, Republic of Serbia	
<i>Komunikacija sa pacijentima sa komplikacijama od post-covid 19</i>	82
Gordana KAMČEVA-MIHAILOVA ¹ , Gordana PANOVA ¹ , Svetlana JOVEVSKA ¹ , Aleksandar SERAFIMOV ¹ ¹ Fakultet medicinskih nauka Univerzitet Goce Delčev, Štip, S. Makedonija	
<i>Dijabetes melitus kod dece i proces zdravstvene nege i obrazovanja</i>	83
Nadica KOCEVA ¹ , Ivica SMOKOVSKI ² , Gordana PANOVA ² , Svetlana JOVEVSKA ² ¹ JZU Opšta bolnica, Štip, S. Makedonija ² Fakultet medicinskih nauka Univerzitet Goce Delčev, Štip, S. Makedonija	
<i>Holistički pristup i novine u obstetriciji i ginekologiji</i>	88
Andreja GLIŠIĆ ^{1,2} ¹ Klinika za ginekologiju i akušerstvo, Univerzitetski klinički centar Srbije ² Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu	
<i>Holistički pristup i ginekološka hirurgija</i>	90
Mr sc. med. dr Miloš Radović ¹ ¹ Klinika za ginekologiju i akušerstvo UKCS, Odeljenje dnevne bolnice i planiranja porodice	
<i>Inovativna organizaciona kultura u zdravstvenim organizacijama - studija slučaja Doma zdravlja Zemun</i>	94
Aleksandra CVETKOVIĆ ¹ , Ana MILJKOVIĆ ^{2,3} ¹ Dom zdravlja Zemun ² Dom zdravlja Novi Sad ³ Medicinski fakultet Novi Sad, Univerzitet u Novom Sadu	
<i>Razvoj medicinske doktrine kroz sestrinsku praksu</i>	106
Svetlana NEŠOVIĆ ¹ , Milena PRPA ² , Marija BRADIĆ ³ ¹ DZ „Dr Milutin Ivković“, Palilula ² Urgentna radiologija UKCS ³ Klinika za ORL i MFH UKCS	
<i>Inovacije u sestinstvu</i>	107
Marija KARAKOLEVA-ILOVA ¹ , Gordana KAMČEVA-MIHAILOVA ¹ , Gordana PANOVA ¹ ¹ Fakultet medicinskih nauka - Univerzitet Goce Delčev, Štip, S. Makedonija	

Holistički pristup u sestrinstvu

112

Vera SIMIĆ^{1,2}, Ivanka ADŽIĆ^{2,3,4}, Jelena MILOVIĆ¹, Doroteja SIMIĆ², Spomenka STANOJKOVIĆ⁵

¹ Medicinska škola „Beograd“ Beograd

² Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije

³ Poliklinika UKCS, Odeljenje za NIR

⁴ Visoka zdravstveno–sanitarna škola VISAN

⁵ Klinika za nefrologiju UKCS

Zadovoljstvo pacijenata radom timova porodične medicine, Dom zdravlja Ilidža

114

Dženita HODŽIĆ¹

¹ Javna ustanova Kantona Sarajevo, Dom zdravlja Ilidža, Sarajevo, Bosna i Hercegovine

Holistički pristup ishrani kao temelj fizičkog zdravlja

115

Olivera JOVANOVIĆ¹, Sanja RISTIĆ¹

¹ Opšta bolnica Čuprija

Empatija kao temelj terapijskog odnosa medicinska sestra pacijent

116

Spomenka STANOJKOVIĆ¹, Ivanka ADŽIĆ², Vera SIMIĆ³, Ljiljana ĐUKIĆ⁴

¹ Klinika za nefrologiju UKCS

² Poliklinika UKCS, Odeljenje za NIR

³ Medicinska škola „Beograd“

⁴ Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije, Beograd, Srbija

Učestalost stresa kod zdravstvenih profesionalaca

118

Jasmin KUNOVAC¹

¹ Javna ustanova Kantona Sarajevo, Dom zdravlja Ilidža, Sarajevo, Bosna i Hercegovine

Holistički pristup medicinske sestre sa pacijentima kod intrahospitalnih infekcija

119

Marija SAVIĆ¹

¹ Dom zdravlja Paraćin

Medicinske uniforme

121

Adisa OMEROVIĆ^{1,2}

¹ Javna ustanova Zdravstveni centar Brčko, Brčko, Bosna i Hercegovina

² PULS Udruženje anestetičara, medicinskih sestara/tehničara intenzivne terapije, reanimacije, urgentne medicine i transfuzije u BiH

Upotreba duhana kod zdravstvenih radnika

122

Nirmala BANDA¹

¹ Javna ustanova Kantona Sarajevo, Dom zdravlja Ilidža, Sarajevo, Bosna i Hercegovine

Govor o vašoj ličnosti

124

Spomenka STANOJKOVIĆ¹, Ivanka ADŽIĆ², Vera SIMIĆ³, Ljiljana ĐUKIĆ⁴

¹ Poliklinika UKCS, Odeljenje za NIR

² Klinika za nefrologiju, Univerzitetski klinički centar Srbije

³ Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije, Beograd, Srbija

Uloga sestre u javnom zdravstvu

126

Selma KRĐŽALIĆ¹, Azra SARIHODŽIĆ²

¹ Zavod za javno zdravstvo tuzlanskog Kantona, Tuzla, Bosna i Hercegovina

² PULS Udruženje anestetičara, medicinskih sestara/tehničara intenzivne terapije, reanimacije, urgentne medicine i transfuzije u BiH

Smombie - društveni fenomen ili bolest zavisnosti

127

Vera SIMIĆ^{1,2}, Ivanka ADŽIĆ^{2,3,4}, Jelena MILOVIĆ¹, Doroteja SIMIĆ², Spomenka STANOJKOVIĆ⁵

¹ Medicinska škola „Beograd“, Beograd

² Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije

³ Visoka zdravstveno – sanitarna škola VISAN

⁴ Poliklinika UKCS, Odeljenje za NIR

⁵ Klinika za nefrologiju UKCS

Lica na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa - pripravnici srednje i visoke stručne spreme zdravstvenog usmjerenja na Tuzlanskom kantonu u periodu od 2019. do 2023. godine

129

Lejla SOFTIĆ¹, Merisa HUSIĆ¹

¹ Zavod za javno zdravstvo tuzlanskog Kantona, Tuzla, Bosna i Hercegovina

Monitoring dubine anestezija

131

Mevludin BABAJIĆ¹

¹ PULS Udruženje anestezičara, medicinskih sestara/tehničara intenzivne terapije, reanimacije, urgentne medicine i transfuzije u BiH, Tuzla, Bosna i Hercegovina

Psihosocijalna podrška i holistički pristup u jedinici intenzivne nege

133

Jelena MILOVIĆ¹, Vera SIMIĆ^{1,2}, Doroteja SIMIĆ²

¹ Medicinska škola „Beograd“

² Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije Beograd, Srbija

Porođaj u visokorizičnoj trudnoći

135

Danica RADULOVIĆ¹, Vera SIMIĆ^{1,2}

¹ Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije

² Medicinska škola „Beograd“ Beograd

Ocena radne sposobnosti kod povrede na radu – prikaz slučaja

137

Zaven DER – HAZARJAN¹

¹ Zdravstveni centar Valjevo, Srbija

*Veštačka inteligencija kao
značajan deo medicine*

Gordana KAMČEVA-MIHAILOVA ¹, Gordana PANOVA ¹,
Blagica PANOVA ²

¹ Fakultet medicinskih nauka - Univerzitet Goce Delčev, Štip, S. Makedonija

² PZU - Fizio-medika, Kočani, S. Makedonija

Apstract

Artificial technology occupies a significant place in the health system and especially in the area of health care. Health systems are under considerable pressure in many countries, including those that use new technology, and limited financial resources, even in rich countries. At the same time, in recent decades, innovations in healthcare systems have significantly contributed to extending life expectancy and improving quality of life, and there is great potential for future success. Improved health not only provides the greatest benefit to individuals and the community, but also contributes to economic justice. The health innovations that will mark the year 2023 are robotics and artificial intelligence to microbiome analysis.

Keywords: health care, innovation, information technology

Apstrakt

Veštačka tehnologija zauzima značajno mesto u zdravstvenom sistemu, a posebno u oblasti zdravstvene zaštite. Zdravstveni sistemi su pod znatnim pritiskom u mnogim zemljama, uključujući one koje koriste novu tehnologiju, i ograničenim finansijskim resursima, čak i u bogatijim zemljama. Istovremeno, poslednjih decenija, inovacije u zdravstvenim sistemima značajno su doprinele produženju životnog veka i poboljšanju kvaliteta života, a postoji veliki potencijal za budući uspeh. Poboľjšano zdravlje ne samo da pruža najveću korist pojedincima i zajednici, već doprinosi i ekonomskoj pravdi. Zdravstvene inovacije koje će obeležiti 2023. godinu su robotika i veštačka inteligencija za analizu mikrobioma.

Ključne reči: zdravstvena zaštita, inovacije, informacione tehnologije

Uvod

Predviđa se da će tržište veštačke inteligencije (AI) premašiti 20 miliona dolara u 2023. Prateći svetske trendove, predstavljajući one koji će obeležiti 2023. godinu, na osnovu svetskih najava i uticaja na veliki broj pacijenata, kao i transformacije zdravstvenog sistema i zbrinjavanja u ustanovama.

Zdravstvena zaštita na daljinu

Inovacije u 2023. najviše se pišu o robotici i gejmfikaciji, savremenim tehnologijama poput „pametne“ nege, dijabetesa, rehabilitacije dugotrajnog Kovid-a 19 i zaštite najugroženijih pacijenata od Kovid-a 19, veštačke inteligencije u zdravstvenim ustanovama, virtuelnih obuka, analiza mikrobioma kao ključ za zdravstvenu zaštitu i neke druge inovacije. Predviđa se da će tržište veštačke inteligencije (AI) premašiti 20 miliona dolara 2023. godine. Različite tehnologije zasnovane na veštačkoj inteligenciji, kao što su obrada prirodnog jezika i algoritmi za prepoznavanje obrazaca, već su duboko ugrađene u zdravstveni ekosistem i nastaviće da se usvajaju kao dokaz njihove korisnosti i da će rasti tokom 2023. Predstaviti iskustva u primeni specifičnih tehnologija zasnovanih na veštačkoj inteligenciji, koja pretvara govor u tekst, optimizovano upravljanje vremenom i kvalitet rada sa pacijentima, posebno među radiolozima. Newton dictate je intuitivan program koji pretvara glas u tekst u realnom vremenu.

Sve zemlje mogu vrlo lako postati primer implementacije ove lako dostupne inovacije zasnovane na veštačkoj inteligenciji u svojim bolničkim odeljenjima i zdravstvenim ustanovama.

Prema anketi, 80% rukovodilaca bolnica veruje da će bolnice postati digitalni zdravstveni centri u roku od 3 godine, a ovakva rešenja mogu pomoći u digitalnoj transformaciji odeljenja u zdravstvenim ustanovama i poboljšanju efikasnosti rada, telezdravstvu (kao što su virtuelna odeljenja, virtuelni timovi i telemedicina) koja dobija na značaju tokom pandemije. Čak i sada, kada je generalno bezbedno nastaviti rutinske preglede „uživo“, mnogi pacijenti i zdravstveni radnici su shvatili da se za mnoga stanja nega može pružiti efikasnije i isplativije na daljinu.

Ovo je početak telemedicine u MK, gde bi lekari iz bolnica u Tetovu, Štipu, Strumici, Velesu i Bitolju trebalo da lociraju pacijente koji planiraju da ih pošalju u Skoplje na dalje lečenje bolesti.

Putem audio i video linkova, kako je rekao, od 7.30 do 12.00 časova povezaće se sa lekarima sa klinika kako bi zajednički procenili da li pacijenta treba slati u prestonicu ili samo nastaviti terapiju.

Cilj je da se smanji broj pacijenata koji se šalju u Skoplje, da se smanje trošak koji pacijenti imaju i da se omogući transfer znanja i veština.

Telemedicina je složen i moderan tehnološki proces za komunikaciju u profesionalnoj oblasti. Počinje na nivou videokonferencijskih veza između najmanje dva, a po potrebi i više entiteta. Ovaj start za telemedicinu u prvoj fazi ima za cilj da uspostavi profesionalnu komunikaciju lekara specijalista iz sekundarnih zdravstvenih ustanova i specijalista sa univerzitetskih klinika (sa ili bez prisustva pacijenta) putem video i audio linka, po najsavremenijim mogućnosti koje nudi tehnologija i savremena medicina. Ovakav vid komunikacije će omogućiti efikasniju saradnju koja će doprineti poboljšanju

ishoda zbrinjavanja pacijenata, smanjiće nepotrebna putovanja pacijenata do klinika u Skoplju, kao i nepotreban gubitak vremena za pacijenta do najprikladnije destinacije. Početak se sastoji od audio i video konferencije koja će omogućiti razmenu iskustava između lekara, doprineće boljoj i neposrednijoj komunikaciji između lokalnog lekara (lekara srednjeg nivoa) i doktora partnera (klinika) za lečenje pacijenata i konsultacije o daljem koraku i unaprediće kontinuitet nege pacijenata u okviru celog zdravstvenog sistema.

Za ambulantne pacijente, lokalni lekar dobija mogućnost da u roku od jednog dana u nedelji, od 7 do 11 časova, zakaže telemedicinske pacijente za koje je konstatovao potrebu tokom protekle nedelje. Svaka specijalnost dobija mogućnost telekonsultacije jedan dan u nedelji i lekara partnera koji je dostupan prema rasporedu.

Za hospitalizovane pacijente lokalni lekar dobija mogućnost da zakaže konsultacije za hospitalizovanog pacijenta svakog dana, od 13 do 15 časova, bez obzira na specijalnost. Za ovu konsultaciju podnosi zahtev za zakazivanje pacijenta doktoru partnera. Namera je da se proširi komunikacija između svih zdravstvenih ustanova u Makedoniji, kao i da se prošire mogućnosti razmene podataka i dijagnostičkog snimanja koje nudi tehnologija.

Matija Kovačec (Hrvatska), konsultant za robotiku i gejmfikaciju u fizikalnoj rehabilitaciji iz Raistar-a, piše o porastu trenda „nege na daljinu“, ilustrujući kako pacijenti napuštaju bolnicu radi telemedicinske nege koja je dostupna 24/7, jer dokazi pokazuju da poznato okruženje i blizina porodice može pozitivno uticati na ishod pacijenta. Danas telemedicina pokriva niz usluga (od video poziva lekarima do merenja parametara ili čak operacije na daljinu, gde hirurg izvodi operaciju na pacijentu na udaljenoj lokaciji koristeći robotsku tehnologiju). G. Kovačec piše i o trendovima, kao što su virtuelna stvarnost, antigravitacioni pojasevi, robotika i interaktivni zidovi sa kamerama, koji u velikoj meri unapređuju procese rehabilitacije ne samo profesionalnih sportista, već i dugotrajnih pacijenata sa Kovidom. Navodeći primjer talasoterapije u Opatiji, koja je takve trendove već kao predvodnik implementirala i koja bi trebala poslužiti kao inspiracija za modernizaciju i digitalnu transformaciju hrvatskog zdravstvenog turizma.

Virtuelni kursevi

Način na koji smo se suočili sa izazovom tokom pandemije predstavlja veliki ponos zbog uticaja na globalno javno zdravlje koji smo postigli. Širok i pravičan pristup vakcini bio je u središtu našeg odgovora, uz naglašavanje potrebe da se obezbedi bolja dodatna zaštita za imunokompromitovane pacijente. Kroz inovativna naučna rešenja, niko neće biti zaostao u borbi protiv Kovid-19. Takođe je važno istaći važnost javno-privatnog partnerstva i kontinuirane saradnje između akademske zajednice, vlada, istraživačkih instituta i industrije, jer su oni ključni za jačanje odgovora zdravstvenih sistema na buduću pandemiju, za naučne inovacije koje su promenile kurs. pandemije, kao što je aktivna i pasivna imunizacija.

Programi obuke sa novim tehnologijama koje imaju potencijal da transformišu pružanje zdravstvene zaštite su takođe veoma važni. Bilo je reči o mogućnosti virtuelnih trenera, i da zajedno sa lekarima i drugim stručnjacima postanu sastavni deo zdravstvenih timova u prilagođavanju načina života nakon izlaska pacijenta iz bolnice.

Senzor za dijabetičare

Za osobe koje pate od dijabetesa, vrednost inovacija kao što su CGM tehnologija/senzori za dijabetičare, poboljšana insulinska terapija. Ilustrativno upoređujući novi moderni automobil sa puno opreme, on je istakao važnost moderne tehnologije u nezi dijabetesa (oba tipa), kao što su insulinske pumpe i senzori i mobilne aplikacije. Zdravstveni sistem (struka i administracija) treba da radi na digitalnoj zdravstvenoj pismenosti profesije i obolelih od dijabetesa, kako bi se shvatio značaj prikupljanja i analize zdravstvenih podataka pacijenata u cilju postizanja što boljih rezultata lečenja i kontrole bolesti, što u velikoj meri opterećuje zdravstveni budžet.

Tokom 2023. godine pacijenti će imati više opcija za zdravstvenu zaštitu koja je prilagođena posebno za njih. Ovo uključuje koncept precizne medicine, gde su lekovi i drugi tretmani posebno prilagođeni grupi pacijenata – na osnovu faktora kao što su starost, genetika, faktori rizika – kao i analize mikrobioma.

Kriza nedostatka medicinskih sestara: ozbiljna poslovna prilika?

Starenje stanovništva je jedan od glavnih faktora koji doprinose nedostatku medicinskih sestara. Kako budu dostizali starosnu granicu za penzionisanje, zdravlje će se povećavati, ali nažalost nema dovoljno kvalifikovanih medicinskih sestara da zadovolje ovaj broj kao radna snaga, metode koje inoviraju u ovoj oblasti.

Globalni samit ili inteligencija u medicini - AIMED 2023

Na najvećoj globalnoj konferenciji o veštačkoj inteligenciji u oblasti medicine – Artificial Intelligence in Medicine 2023, sa najvećim stručnjacima u oblasti inovacija u digitalnom zdravlju, upotrebi, perspektivama i novim pristupima veštačkoj inteligenciji u zdravstvu.

Crevni mikrobiom je danas globalni trend.

Ovaj termin dominira i društvenim mrežama i naučnom literaturom. Svi pričaju o prebioticima, probioticima itd. naučnici, lekari, ali i uticajni ljudi. U 2023. očekujemo da će inovacije vezane za analizu i „terapiju“ crevnog mikrobioma postati popularne.

Najznačajnije se odnose na tehnološki napredak i inovacije, kao i na sticanje društveno-ekonomskih znanja studenata prirodnih i tehnoloških nauka.

Trendovi u veštačkoj inteligenciji, API-ji za aplikacije u zdravstvu, pregled globalnog finansiranja zdravstvenih tehnologija i poslovne prilike u krizi nedostatka medicinskih sestara.

Znanja i veštine

Izgleda da će 2023. biti teško vreme za zdravstvenu zaštitu – potrošače stisnute inflacijom, zdravstveni sistemi pod stresom, duži ciklusi prodaje i uzdržanost investitora. Međutim, očekuje se da će investicije biti manje.

Stvoriti okruženje za doktore da rade svoj posao najbolje što mogu

Praćenje svih ovih ciljeva u isto vreme jednostavno se trenutno ne dešava u zdravstvu. Mnogi ljudi koji se fokusiraju na novac u zdravstvu zaboravljaju da je pacijent na kraju odluke. Mnogi koji se fokusiraju na brigu o pacijentima zaboravljaju da briga koju pokušavaju da pruže zahteva resurse da bi se to ostvarilo. Neuspeh da se ulože napor da se usklade ciljevi fiskalne odgovornosti i optimalne nege pacijenata, u svakom okruženju, od lokalne bolnice do savezne vlade, vodi ka rasipanju novca i neoptimalnim ishodom za pacijente. Ovi ciljevi se moraju postići zajedno ili će zajedno propasti.

Lekari na prvoj liniji retko imaju dovoljno vremena tokom svog radnog vremena da se uključe u proces inovacija. Stoga, kada se od njih traži da se uključe, od njih se traži da se uključe tendencijalno sa svojom ulogom u podršci tuđem inovacijskom procesu, obično bez nadoknade. Često je ovaj problem još očigledniji i od njih se zahteva da ga „usvoje“ nakon što se stvori. Pokušaji da se stvori angažman u ovom okviru su na kraju uzaludni.

Moramo zajednički raditi na stvaranju strukture koja omogućava kliničarima da sami predvode inovaciju. Možemo da počnemo da menjamo ovu paradigmu upravo sada tako što ćemo angažovati zdravstvene radnike, ne tako što ćemo ih povući u fokusnu grupu, već direktno do njih. Svaka zdravstvena organizacija širom sveta treba da pošalje svoje IT i analitičke timove pored kreveta, radeći rame uz rame sa našim kliničkim timovima mnogo sati nedeljno kako bi zajedno inovirali. Koliko smo dopustili da zdravstvo postane problematično, govori i činjenica da se ovo pitanje može postaviti. Ni u jednoj drugoj industriji ništa ne može biti uspešno ako je kreirano i sprovedeno bez učešća, tokom procesa, onih koji će to zaista koristiti. U našem sistemu visokog obrazovanja gde se svaka osoba uči da ima hiperspecijalizovane veštine koje su povezane sa profesijom gde ta veština ostaje „dovoljna“ za uspeh do kraja karijere. Čovek nikada ne može naučiti „dovoljno“.

Trenutno, najkvalifikovaniji i najbriljantniji lekari malo znaju o AI, a najkvalifikovaniji i najbriljantniji stručnjaci za AI malo znaju o kliničkoj praksi. Međutim, obe osobe mogu biti prilično uspešne u zdravstvenoj zaštiti. Međutim, iako oboje trenutno mogu samostalno da uspeju u oblasti zdravstvene zaštite, sama zdravstvena zaštita ne može uspeti ako se ne udruže. Moramo ponovo da pogledamo kako dodeljujemo vladina sredstva da bismo osigurali da su pravi timovi zaista okupljeni za svaki grant za značajne rezultate koji će doneti stvarne promene. Moramo ponovo pogledati kako su bolnice i organizacije strukturirane i razbiti silose odeljenja. Moramo ponovo da

pogledamo kako preduzeća koja stvaraju tehnologiju sarađuju sa zdravstvenim organizacijama i onima na prvim linijama. Ali što je najvažnije, svako od nas koji radi u zdravstvu mora da pogleda u sebe i utvrdi da li smo ovde da bismo uspeli u svojoj disciplini, ili u našoj kompaniji, ili smo ovde da bismo uspeli da transformišemo zdravstvo na bolje.

Paul Coyne razmišlja o svojim iskustvima kao pacijent, analitičar, medicinska sestra i poslovni lider, zalažući se za pravu inovaciju u zdravstvu koju predvode ljekari. Ali zbog nedostatka strukturalnog okvira i poslovnog modela koji podržava njihovu želju, rijetko imaju dovoljno vremena tokom svog radnog vremena da se uključe u inovacioni proces. Stoga, kada se od njih traži da se uključe, u podršku inovacionog procesa obično i bez nadoknade, ovaj problem je još očigledniji i od njih se traži da ga „usvoje“ nakon što se stvori. Moramo zajednički raditi na stvaranju strukture koja omogućava kliničarima da sami predvode inovaciju. Svaka zdravstvena organizacija širom sveta treba da pošalje svoje IT i analitičke timove pacijentu, radeći rame uz rame sa našim kliničkim timovima mnogo sati nedeljno kako bi zajedno inovirali. Svaka osoba se uči da ima hiperspecijalizovane veštine koje su povezane sa profesijom gde taj skup veština ostaje „dovoljan“ za uspeh do kraja karijere. Čovek nikada ne može naučiti „dovoljno“.

Zaključak

Globalna zdravstvena kriza je dovela do eksponencijalnog ubrzanja usvajanja telemedicine, sa zdravstvenim liderima koji očekuju da će najmanje 30% klinika trajno ostati virtuelno. Za administratore zdravstvene zaštite, ovo predstavlja izazove i mogućnosti, uključujući:

- Potreba da se preispita putovanja i iskustva pacijenata
- Potencijal za uštedu troškova i povećanje produktivnosti putem rada na daljinu
- Kako osigurati dobrobit virtuelne radne snage

Ovaj uvodni panel će istražiti izazove i mogućnosti koje predstavlja virtuelna zdravstvena zaštita i kako može da olakša primenu AI rešenja. Na ovom ekskluzivnom webinaru, naš stručni panel piše o sadašnjosti i budućnosti pružanja zdravstvene zaštite, implikacijama trajnog prelaska na virtuelnu negu i kako to može da olakša primenu drugih tehnoloških rešenja, uključujući RPA i AI. „Ako ne budemo oprezni, veštačka inteligencija će održati pristrasnost u ovom svetu.“

Dajte pacijentu najbolju moguću šansu za optimalan ishod.

Trenutno, najkvalifikovaniji i najbriljantniji lekari malo znaju o AI, a najkvalifikovaniji i najbriljantniji stručnjaci za AI malo znaju o kliničkoj praksi. Međutim, obe osobe mogu biti prilično uspešne u zdravstvenoj zaštiti.

„Neverovatno e što možete da postignete ako ne vi e griža koj ke ja dobie zaslugata“.
Hari Truman

Literatura

1. Paul Coyne. Editor: If You Really Knew Me. Paul Coyne was born in Boston, Massachusetts but grew up in Milford, Massachusetts,
2. Equideum (porano ConsenSys Health), kompanija za portfolio na ConsenSys Mesh i partner na ConsenSys, gradi zdravstveni i istraživački mreži nasočeni kon ličnosti Web3 narečeni Data Integrity and Learning Networks (DILN).
3. Maja Hajtauer zboruva na Globalniot samit na AIMed 2023... <https://aimed-staging.aimed.events/all-events/global-summits/aimed-23/>
4. Rešenija za veštačka inteligencija vo Boulder Community Health (BCH)
5. D-r Lam diplomiral na Medicinskiot fakultet, Nacionalniot univerzitet vo Singapur